

# Att blansera mellan kontroll och kontakt

Lokala polisens arbete med ungdomar

Tove Pettersson

Kriminologiska institutionen,  
Stockholms universitet



## Syfte

Att studera betydelse av olika interaktionsmönster vid polisens ingripanden mot ungdomar.

Centrala frågor är hur etnicitet, social klass och genus hos aktörerna inverkar på interaktionen, och hur detta påverkar polisens ingripanden.



## Teoretisk ram

Socialt interaktionsperspektiv

- Goffmans (1974) *Jaget och maskerna. En studie i vardagslivets dramatik.*

Intersektionellt perspektiv



## Syfte

- Polisens arbete med ungdomar i (mer eller mindre) socialt utsatta områden.
  - Hur ser möten mellan polis och ungdomar ut?
  - Hur påverkas situationerna av hur polis och ungdomar agerar?



## Betydelse för uppfattning om polisen och dess legitimitet

- Faktiskt beteende
- Ålder, kön, utbildning, bostadsområde, osv
- Upplevelse av att ha blivit diskriminerad, av polisen men också i samhället i stort
- Andras upplevelser av polisen och åsikter om polisen
- Hur kontrollen organiseras i samhället i stort
- Både *vad* polisen gör och *hur* de gör det



## Undersökningens upplägg

- Deltagande observationer (52 arbetspass/450 timmar)
  - Fältanteckningar
- Intervjuer, informella och formella



## Poliskontorens uppdrag

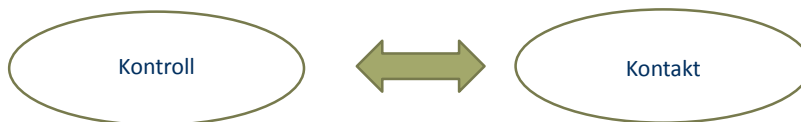
- Lära känna och skapa förtroende hos de som bor i området, framför allt ungdomar.
- Arbeta brottsförebyggande tillsammans med andra samhällskrafter.
- Ingripa mot brott och ordningsstörningar.

Stockholms polismästardistriktets hemsida



## Att balansera mellan kontroll och kontakt

- Teci Hill (2005) *Allians under tvång*



## **Lekfullhet och humor som kontaktskapande och motstånd**

- Skapar kontakt och närhet
- Kan undvika repressalier
- Kan tänja på gränser



## **Som kontaktskapande**

- Leka "ta fatt"
- Lekfullhet kring egna brott
- Leka ihop och "med andra"



## Humor som motstånd

### Funktioner

1. Mobiliserande av omgivningen
2. Stärkande och sammansvetsande för gruppen
3. Vänder på maktbalansen

### Vad sker när 3 sker framgångsrikt?

- Konflikten eskalerar (synliggörs)
- Oron för repression minskar
- Svårare för den överordnade att reagera adekvat

2016-11-20 /Namn Namn, Institution eller liknande



## Som motstånd

- Vända och vrida på allt som sägs – medvetet missförstå, lämna ut fel telefonnummer
- Spela musik som driver med polisen
- "Showa" inför kompisar i en "du kan inte ta mig"-lek



## Ungdomarnas moment 22

- För att slippa ha med polisen att göra måste de ha med polisen att göra
- Detta måste de ha tills polisen är "nöjd" utan att i förväg veta vad som krävs för att polisen ska vara nöjd

2016-11-20 /Namn Namn, Institution eller liknande



## Att möta anklagelse om trakasserier och rasism

- Mot dem själva
- Mot deras ungdomsgrupp eller en kompis
- Mot ungdomar generellt
- Potential för förändring!



Pojkarna är ganska irriterade och är inte så förtjusta i att prata med poliserna. Rayan kommenterar en grupp punkare [som jag uppfattar det] som går förbi och in på ett matställe. Rayan kallar dem för "jävla nazister" och säger att han "hatar dem". Rayan säger att han tycker det är helt ok att slå ned nazister och upprepar att han hatar dem.

Pär pratar med honom om yttrandefrihet och lägger ned ganska mycket tid på att förklara vad det innebär. Rayan säger att det skiter han i. Han hatar nazister och rasister och bryr sig inte om han begår ett brott genom att slå ned dem.



Efter en stund kommer Pär istället in på hatbrott. Han berättar att om man slår ned någon för att den är invandrare eller så, så betraktas det som allvarigare än annan misshandel.

Rayan säger "jaha, jag förstår, för att man är invandrare då?". Pär förklarar en gång till och Rayan säger "ja men jag förstår att det är allvarigare då".





I och med detta ändras Rayans attityd och han börjar prata med Pär om att "alla borde respektera alla människor och man kan inte rå för var man är född. Och de hatar mig bara för var jag är född. Alla borde respektera alla oavsett" osv. Och han blir nu på uppenbart bättre humör.

De pratar lite till. Sedan ska poliserna gå därifrån och de säger hej då. Pär säger det var trevligt att prata och Rayan säger att han också tyckte det.



## **Att lyssna aktivt – sedd, hörd och bekräftad**

- Humor inte en framkomlig strategi
- Se och förstå ungdomarnas upplevelse av utsatthet och diskriminering
- Även situationer där polisen gör rätt kan med all rätt uppfattas som kränkande
- Ett arbetssätt som kräver tid – en fördel för lokala poliser



## **“Voice” som möjlighet till förändring?**

- Procedural justice – Tylor m fl
- Exit och Voice - Hirschman

2016-11-20 /Namn Namn, Institution eller liknande

